

A JOGÁSZ VÁLASZOL

Dr. Juhász György

Özvegyi jog megváltása

Édesapám két éve meghalt. Volt egy lakása, amiben mindig is albérlok laktam. Én vagyok az egyetlen gyereke, így a lakást én örököltem. Szüleim régen elváltak, apám újranősült, így a második feleségének özvegyi joga van a lakáson. Vele a viszonyom nem rossz, de nem is jó. Szeretném a lakást eladni, de ehhez az özvegy nem járul hozzá. Természetesen a vételárból ő is kapna. Özvegyi jogáról viszont nem hajlandó lemondani. Azt mondja, a pénz nem érdekli, az albérleti díjakat is én kapom. Aláírni viszont semmit nem akar. Terhelten pedig senki nem veszi meg az ingatlant. Rá tudom-e kényszeríteni valahogy arra, hogy közösen eladjuk a lakást vagy még előtte valahogy megváltassam az özvegyi jogát?

Tisztelt Olvasó!

Az özvegyi jog gyakorlatilag egy törvényen alapuló haszonélvezeti jog. A Ptk. 615. § (1) bekezdés értelmében az örökösök házas-társa örökli mindannak a vagyonnak a haszonélvezetét, amelyet egyébként nem ő örököl. A jogintézmény célja az, hogy a házastárs halála után a túlélő özvegy lehetőség szerint továbbra is megszokott életkörülményében, hasonló körülmények között maradjon. Feltételezem, hogy édesapja után nem maradt végrendelet, így ön mint leszármazó a tulajdonjogot, édesapja felesége pedig az özvegyi jogot örökölte.

Az özvegyi jogot egyszerűen meg lehet váltani, akár pénzben vagy természetben, más vagyontárgyakkal, másrészt kérni lehet annak korlátozását. Megváltást csak a halál időpontjától számított egy éven belül lehet kérni. Esetében tehát csak a korlátozás jöhet szóba. Ezt a jogszabály szerint a leszármazó bármikor kérheti, a korlátozás azonban csak olyan mértékű lehet, hogy a korlátozott haszonélvezet a házastárs szükségleteit biztosítsa, figyelembe véve az általa örökölt vagyontárgyakat, valamint saját vagyonát és munkájának eredményét is.

A körülmények alapján úgy gondolom, helye lehet a haszonélvezet korlátozásának, hiszen az özvegy nem használja a

lakást, és annak hasznaira, a bérleti díjakra sem tart igényt. Végso soron, mint sok más esetben, most is csak azt tudom mondani, hogy a bíróság az összes körülmény gondos mérlegelése után fogja meghozni a döntését. Ennek során figyelembe veszi többek között, hogy édesapja és házastársa milyen anyagi körülmények között, milyen kialakult szükségletek, igények mellett élt, és az örökösök halála után a túlélő házastárs részére a szükségleteknek megközelítően azonos szintje milyen módon van biztosítva. Vizsgálja továbbá a túlélő házastárs saját vagyonát és azt is, hogy életkorára és egészségi állapotára figyelemmel nem kell-e számolni szükséges kiadásainak növekedésével.

Igen lényeges, hogy a haszonélvezeti jog korlátozásáról nem lehet szó, ha az végintézkedésen, végrendeleten alapul. Ha tehát a jelenlegi helyzet nem a törvényes öröklés rendje szerint, hanem édesapjának egy ezzel azonos tartalmú végrendeletének alapján alakult ki, akkor az özvegy haszonélvezeti jogának megváltása csak közös megegyezéssel, egy külön szerződéssel történhet, bírósági perrel viszont nem kényszeríthető ki. Gondolom, mondanom sem kell, hogy egyébként is a békés, megegyezést javaslom. Ehhez persze mind a két fél szükséges.

Előfizetőink és olvasóink számára ingyenesen hívható zöldszámot biztosítunk (06/80/821-821), melyen elmondhatják a Délmagyarországi, a Délvidéki és a Vasárnap Reggel című lapok terjesztésével, kézbesítésével kapcsolatos észrevételeiket. Ezen a telefonszámon jelezhetik azt is, ha az aznapi lapszámot bármely ok miatt nem kapták kézhez. Szombati napokon délelőtt 10 óráig a 62/466-847-es telefonszámon fogadjuk reklamációikat.

Zárt múzeum és kilátó a Szent István téren

Legyen e szép tér valóban a belváros része

Fotó: Karnok Csaba

Fontosnak tartanám, hogy egy ilyen látványos és nagy építkezés, mint a Szent István téri, minél jobban sikerüljön. Úgy érzem azonban, számos apróság mutatja, hogy a közpénzeket nem mindig jól költik el.

Véleményem szerint még nem fejeződött be a Szent István tér felújítása. Egyrészt a piacot még csak most építik, másrészt az önkormányzatnak oda kellene figyelni arra, milyen boltok, üzletek nyílnak ott. Csak akkor válik igazán a belváros részévé a tér, ha nem ócska kiskocsmák, játéktérmekek állnak körben, hanem színvonalas üzletek. Nagyon sajnálom, hogy az ígérekkel ellentétben a Vidra utca nem lett sétálóutca. Azt pláne nem értem, hogy az uniós pénzen épített kerékpársávnak mi az értelme ott, ahol az összes forgalom annyi, hogy tízpercenként elmegy egy busz. Bezzeg a Csongrádi sugárút legelején, egész a térnél, ott nincs kerékpársáv. Pedig épp ott jelenik meg az autóforgalom. Ott ráadásul a hely is sokkal szűkebb, mint a Vidra utcán. Jellemző tehát: ott, ahonnan kitiltották az autót, ott megcsinálták a bicikliutat, ott ahol nagy a forgalom, ott nem.

De kérdezhetem azt is, miért nem folytatódik a kerékpárút a Fekete Sas utca felé. Épp az Anna-kútnál és aztán később, a Dugonics téren nincs megjelölve, merre menjenek a kerékpárosok. Pedig az újság azt írta, Baktó és Szentmihály között ez végig egy kerékpárút, az unió építtette.

Harmadrészt nem értem, hogy ha már múzeumot is nyitottak a víztornyban, akkor az miért van zárva? Mi értelme egy olyan kiállításnak, amit nem lehet megnézni? Vasárnap vendégekkel sétáltunk arra, és eldicsekedtem azzal, amit az újságban olvastam, miszerint múzeum is nyílt a víztornyban. A szódakészítésről szóló kiállításra lettünk volna kíváncsiak, de hiába. Erre akkor szintén kár volt költeni a pénzt. Hiányoltuk azt a kávézót is a toronyból, amit oda ígértek a felújítás előtt. Milyen hangulatos vendéglátóhely lehetne. Arról már nem is beszélve, hogy a toronyban kilátót is működtetnének, hallottuk, olvastuk sokszor. Mint írtam, hiába vitük oda Vas megyéből jött rokonainkat, Szeged látképét fölülről nem nézhettük meg. A téren jót sétáltunk, gyönyörködtünk, aztán visszaballagtunk a városba.

Összességében természetesen örülök a felújításnak, bolond lennék keseregni azon, hogy Szeged szépül. Egyszerűen csak nem értem, mi a csodáért nem lehet ésszerűbben elkölteni a pénzt (üzletek, kerékpárút). Másrészt a beígért dolgok (sétálóutca, kávézó) végül miért nem valósultak meg? Az elkészült látványosságokat (múzeum, kilátó) miért csak a megnyitón élvezhettük? Kérem a város vezetőit, hozzák helyre ezeket a hibákat, hogy együtt örülhessünk a szép térnek.

SZEMES PÁL, SZEGED

Egy „szegedi srác” a szabadságharcban

1956-ban még szinte gyermek voltam. Ennek ellenére 50 év távlatából is úgy emlékszem azokra a feledhetetlen napokra, melyek „megrengették a világot”, mintha most történtek volna. Életem legszebb napjai voltak.

Akkor kezdtük a gimnáziumot a Ságváriban. Szép, napfényes októberként indult az ős, épp úgy, mint a mostani. A levegőben érezni lehetett valami megmagyarázhatatlan, lelkesítő fuvallatot, talán a szabadság lehelete lehetett. Szüleim lázasan olvasták az Irodalmi Újságot. Aztán október közepe táján már ott voltam az Ady téren az auditorium maximumban (pontosabban egy lépcsőjén kuporogtam, mert csak ott volt hely). Az egyetemisták tömeggyűlésén elhangzott, hogy a szovjet csapatokat ki kell vonni hazánkból. Valami sosem tapasztalt, jóleső érzés kezdett úrrá lenni rajtam.

Október 24-én arra ébredtünk, hogy a Kossuth rádióban állandó, hangos fegyverroport lehet hallani, de a bemeddő úgy tett, mintha mi sem történt volna. Az iskolában osztályfőnökünk lelkesen mondogta, hogy nagy idők élünk, mert Budapestten kitört a forradalom, és nekünk is Forradalmi Bizottságot kell választanunk. Meglepetésemre közfelkiáltással engem választott meg az osztály elnöknek. Ezután a munkásokkal érzett szolidaritásból sztrájkot hirdettem. Kivonultunk az utcára. Az önéleletem, boldog tömeg egyszerre csak ütemesen kezdte kiabálni: „Kövessük a lengyeleket!” „Lengyel-magyar barátság”, „Fa-

kultatív orosz!” „Szabad választásokat!” „Többpártrendszer!” „Ruszkik, haza!” „Egyforintos kenyeret – Rákossinak kötelet!” Leírhatatlan öröm, szabadságszag uralkodott a sokaságon. Mindenki mindenkit szeretett, egymásba karolva vonultunk az úton. A zsúfolt Klauzál téren Káló Flórián, Szeged népszerű színésze szavalta el a Nemzeti dalt, és mi vele együtt harsogtuk a refrént: „Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!” Aztán egyszer csak elkezdődött a vörös csillagok eltávolítása. Ügyesebb munkások létrán kúsztak fel a homlokzatokra és dobálták le az önkényuralom gyűlölt jelképeit. „Dobd le! Dobd le!” – biztattuk őket. Először a MÁV-palotánál majd a Dugonics téri központi egyetemi épületnél szedték le a csillagokat. Utóbbi többmázs csillagot a hídra cipeltük és a Tiszába dobtuk. A Lenin (ma Kárász) utcán könyveket égettünk, Marx, Engels, Lenin, Sztálin műveit. Egy-két kirakat is betört, de senki sem nyúlt az árukhöz. Hasonlóképpen napokkal később a forradalom budapesti áldozatai családjai számára az utcákon kitett pénzügyi kocsarak is érintetlenül maradtak.

Másnap folytattuk a felvonulást a nagykörúton. A külvárosból lelkes munkások özönlöttek befelé. Mi ütemesen kiabáltuk: „Éljenek a munkások!”, ők válaszképpen: „Éljenek a diákok!”, majd találkozva velük összelelkesztünk, és együtt skandáltuk: „Munkás-diák szövetség!” Amerre mentünk – iskolák, óvodák, üzemek – az ablakokból inte-

gettek, mi meg biztattuk őket: „Gyertek velünk!”, „Ha magyar vagy, állj közeink!” A radnótisok az ablakokon kimászva ugráltak közeink. A Takaréktár utcán szerettünk volna bejutni a Széchenyi térre, melyet fegyveresek zártak le. Ekkor ismertük meg a könnyfakasztó bombákat. Alig láttunk a fájdalomtól, könnyünk patakzott, orrunk folyt. Aztán hirtelen hatalmas roport támadt, és mindenki a földre feküdt. Ekkor lett a sortűz áldozata volt iskolatársam, Schwartz Lajos. A városban szovjet tankok jelentek meg, és a híd lábánál örködtek. Azt hitték, hogy Egyiptomban vannak, és a Tiszát a Szuezi-csatornáknak vélték. Aztán jöttek a hírek Budapestről: Győzött a forradalom! Kivonulnak a szovjetek! A Széchenyi téren a szovjet emlékműről először kötéllal, majd fűrésszel szedték le a csillagokat. A gimnázium neve is megváltozott, Ságváriról a mellette elhúzó Szentháromság útján éppen 500 évvel korábban, 1456-ban itt Nándorfehérvárra hadba vonuló szegedi sereget vezető Hunyadi Jánosról kapta új, méltó nevét.

Kezdték konszolidálni az élet, kezdődött volna az oktatás és a munka, de elterjedt a városban a hír, hogy bár szovjet támadás várható, nekünk ellen kell állnunk, mert itt vannak a szomszédban az amerikai és az ENSZ-csapatok, hogy segítsenek rajtunk. A Széchenyi téren kezdtünk fegyverkezni. A nemzetőröktől kaptunk fegyvereket, én két kézigránátot, melynek kezelésére egy idős munkás tanított meg. Hajnalra vártuk a

szovjet támadást, és úgy terveztem, hogy az ablakunkból fogom a tankokra hajtani a gránátokat. Elrejtettem őket, és visszamentem a városba, hogy még több fegyvert szerezzek. Mire eredménytelenül hazaértem, sajnos édesanyám elvitte kézigránátjaimat a rendőrségre. Sírva fakadtam, és szüleimet hazaáruolóknak hívtam. Valószínűleg édesanyám a fél város életét mentette meg, mert azokat biztosan kidobtam volna a szovjet tankokra, amelyek viszonzásul rommá lötték volna a fél várost.

November 4-én reggel hangzott el a rádióban Nagy Imre drámai segélykérése a világ szabad népeinek az óriási túlerőben lévő szovjet támadás miatt. De minden hiába, egyedül maradtunk. Szabadságharcunk elbukott, visseltük a gyászszalagot. Statáriumot és kijárási tilalmat vezettek be, így az éjszakák leple alatt ragasztgattuk saját készítésű plakátjainkat: „Kádár áruló!”, „Ne higgyetek a forradalmi munkásparasztnak!” De ekkor a novemberi ködben már árnyak követek minket. Felszöktem Budapestre, mert abban bíztam, hogy még ott van ellenállás, de sajnos a forradalom elbukott. Forradalomból ellenforradalom lett. Új iskolaigazgatót kaptunk, aki minket egyszerűen „fasiszta fenévdak”-nak nevezett. Hunyadi János helyett iskolánk nevét újból Ságvárra változtatták, egységszavunk pedig hasonló lett az 1919-es vörös terror Szamuely-féle tömeggyilkos Lenin-fiúknak viseletéhez. Megdöbbenésünkre

osztályfőnökünk belépett az új kommunista pártba.

Családunkat meghurcolták. Tilos volt a forradalom szót kiejtenünk, amire nem voltunk képesek. Tavasszal egy rabszállító kocsit hátuljában felismertem a bilincsbe vert Baróti Dezsőt, az egyetem rektorát. Könnyeim potyogni kezdtek, ezt észrevéve szomorúan bólogatott felém őszbe csavarodott fejével. Édesapám barátait, Bibó Istvánt, Féja Gézát, Péter Lászlót börtönbe zárták. Hozzátartozóik, majd kiszabadulván ők maguk is hosszú évekig jártak hozzánk. Édesapám, akit leváltottak könyvtárigazgató állásából, mert nem lépett be az új „kompromittálódott pártba”, próbálta őket segíteni.

Meghirdették a MUK-ot (márciusban újra kezdjük), de hiába, ez már akkor hiú ábránd volt. Azt az örömet, a szabadság leírhatatlan, semmihez sem hasonlító örömet, amit akkor éltem át, sajnos azóta sem tapasztaltam meg. Talán hasonló örömet érezhettek a nők szülőiskor. A nemzet gerince ekkor megropant, és azt a traumát mind a mai napig nem heverte ki, és kérdéses, hogy egyáltalán valaha is képes lesz-e erre.

1456 és 1956 – világra szóló győzelmek épp 500 év különbséggel az ázsiai despotikus birodalmak felett. Hősiesen és sikeresen védelmeztük vérünk árán a Nyugatot, mely egyedül hagyott minket. Talán valamilyen formában kifejezhetné háláját nemzetünknek.

Talán mi is Isten választott népe vagyunk?

HENCZ PÉTER, SZEGED